

Dominika Sakmárová

MAČKOHLAVÝ OROL

ALEBO CESTA DO TAJOV ČÍNSKEJ A KÓREJSKEJ KULTÚRY

Dominika Sakmárová

MAČKOHĽAVÝ OROK

ALEBO CESTA DO TAJOV ČÍNSKEJ

A KÓREJSKEJ KULTÚRY

Dominika Sakmárová

MAČKOHLAVÝ OROL **alebo Cesta do tajov čínskej a kórejskej kultúry**

1. vydanie

Vydalo vydavateľstvo inspira publishing s. r. o. v roku 2024

© inspira publishing, 2024

Ilustrácie: © Michaela Ahonen, © Eva Jarošová-Korte

Grafické spracovanie obálky: Michaela Ahonen, Eva Jarošová-Korte

Jazyková úprava a korektúry v slovenskom jazyku: inspira publishing s. r. o.

Faktografická kontrola a jazyková korektúra čínskych a kórejských znakov a prepisov:

Renata Mirková, Marie Kim

Layout a dizajn knihy: Eva Jarošová-Korte

Tlač: KASICO a. s.

ISBN: 978-80-99949-40-0

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná ani šírená v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek prostriedkami bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

2016
IN
SPI
RA
PUBLISHING

www.inspirapublishing.eu

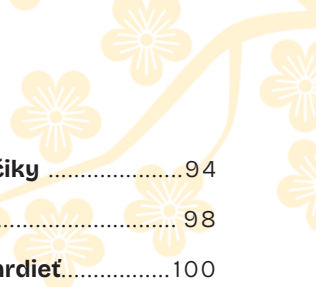

OBSAH

Úvod.....	13
Ešte pred tým, než sa pustíte do čítania.....	15
1. Stotisíc znakov a písmo zvierat, zeme a oblohy.....	16
2. Ranné písmo alebo písmo pre ženy	20
3. Orchester vo vrecku a zimné sídlo z tekvice alebo Prečo cvrčky patria na kolaudačnú párty	22
4. Ako si omylom neobjednať osem porcií namiesto dvoch	26
5. Ako vyzerá taiwanské „správne“ počítanie pomocou čiarok.....	30
6. Kaviár Východu alebo slinová polievka	32
7. O tom, kto hľadá svoje dieťa tri roky.....	36
8. Ak si pravý kamarát, neďakuj a nepros!	38
9. Prečo je tri plus jeden lepšie než štyri?.....	40
10. Prečo patria paličky k hrncu a k džentlmenom?	42
11. Lúboštná SMS s textom 1314 alebo Ako z pekne znejúceho čísla vznikol celkom nový Valentín.....	46
12. Skúška, na ktorú bola potrebná perina	48
13. Čo všetko sa nachádza na kórejskej vlajke? Všetko.....	51
14. Žena, ktorá bola postrachom čínskych morí	52
15. Prečo trvá nesmrteľnosť desaťtisíc rokov?.....	54

16. Kde v Číne nájdete štyrilión a jedniliardu?	56
17. Prečo má Čína o dvadsať ročných období viac alebo Prečo sa čínsky hmyz prebúdzá v presnom dátume	58
18. Dvanásť Valentínov, žaby a smradľavý dar z lásky	60
19. O tom, či je zajtrajšok hore alebo dolu a ktoré knihy majú hornú a dolnú časť.....	63
20. Čo je zvodné na zápalkovej škatuľke?.....	64
21. Deň, keď majú lietadlá voľno, alebo Komu podarovať toaletný papier.....	68
22. O tom, prečo v Číne čas plynie ako vlak, ale len ak dobre počujete!	71
23. Zázračné stroje, ktoré plašia babičky z námestí	72
24. Kníhtlač – celkom inak, než si ju predstavujeme	74
25. Pohľady spod sukne.....	76
26. Popletený olympijský sprievod alebo Abecedné poradie bez abecedy.....	78
27. Sto písacích strojov – sto chutí alebo Prečo bolo lepšie, ak bol každý písací stroj iný.....	80
28. Vezmeš pero a zabudneš znak.....	82
29. Hmyz v menu a upršaná báseň bez dažďa.....	86
30. Ako sa pochváliť celej kórejskej ulici, že máte syna?.....	88
31. Prečo majú dobrí učitelia v bruchu veľa atramentu a zlí učitelia ešte viac	90
32. Prečo je v Číne zima horšia na juhu a podlahové kúrenie staršie, než si myslíte.....	93

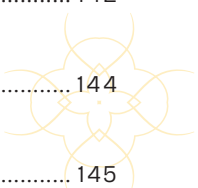

33. Nechty ako darček z lásky a nechtové spacáčky	94
34. Ekologická katastrofa pre lepšiu karmu	98
35. Ako nás ginká klamú, aby mohli čo najviac smrdieť	100
36. O najznámejšom stromovom manželskom páre	102
37. Rúž od cisára alebo O tom, že mužské líčenie je odveký trend	104
38. Prečo by niekto kupoval nohavice s dierou?	106
39. Vojna proti vrabcom, ktorú ľudia vyhrali a zároveň prehrali	108
40. Dve obludy alebo Čím viac hluku, tým viac šťastia!	112
41. Ako vznikla virtuálna telesná výchova a ako vyzerá šarkania bitka	116
42. Perlový prášok a polievka z materského mlieka	118
43. Nožnice a okenné kvety	120
44. Severo-južný slovník alebo Angličtina, ktorej by Angličan nerozumel	124
45. Rodinné bludisko a kalkulačka na príbuzných	126
46. Kto je to veľký otec a malý otec?	129
47. Orientálne Vianoce: jablko pokoja a zelený Santa	130
48. Aké je to hľadať pána Kima vo veľkomeste a prečo má ľud sto priezvisk	132
49. Lietajúci duchovia alebo Prečo sú na Ďalekom východe špičky striech stočené dohora	134
50. Čo majú spoločné budhistickí mnísi a falošné mäso?	136

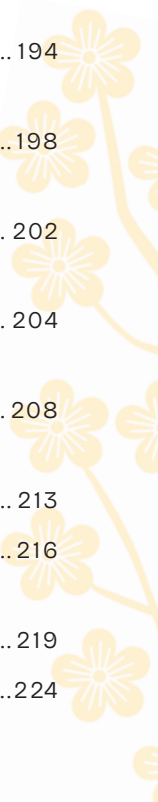

51. Šťastné netopiere alebo Prečo sú niektoré znaky lepšie, ak sú otočené dolu hlavou.....	138
52. Prečo potrebujete hojdačku, aby ste videli vlastného manžela?.....	142
53. Ako vyzerá riečny kôň a čo je to orol s mačacou hlavou?	144
54. Drahocenný tátoš, Mocný žrebec alebo Aká dlhá je cesta k dobrému čínskemu názvu.....	145
55. Kto by v ZOO hľadal chlpy na hrudi.....	148
56. Prečo treba v bare vedieť svoju krvnú skupinu.....	152
57. Ježišov mladší brat-revolucionár alebo O najkrvavejšej občianskej vojne sveta	154
58. Učupené potvory alebo Ako na prvý pohľad spoznáte dôležitý úrad.....	157
59. Ako to vyzerá, keď ste len nepodareným pokusom o syna.....	160
60. Prečo sú Kórejčania vždy starší než my alebo Magická polievka na zostarnutie	162
61. Druhá narodeninová polievka alebo Komu patria vaše narodeniny?.....	166
62. Slávnostné oholenie.....	168
63. Tigříkové papučky a kedy biela farba prináša šťastie	170
64. Oslnivé pohreby a krajina ľudí odetých v bielom.....	172
65. Ako plávanie naštartovalo revolúciu alebo Prečo sa Mao Ce-tung nestal olympijským medailistom?	176

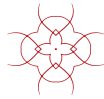

66. Striptérky na pohrebe alebo Čím viac hluku, tým lepší pohreb.....	178
67. Oslava, na ktorej nechýba stetoskop, alebo Stávkovanie na kojenca.....	181
68. Šperk, ktorý nikdy nevybledne, alebo Koľko vtáčikov treba na jednu korunku.....	184
69. Zombie v čínskej verzii alebo Ako si postaviť „duchovzdorný“ dom	188
70. Šestonedelie ako päťhviezdičkový zážitok	190
71. Ferrari na spálenie alebo O tom, kto riadi pekelnú banku	194
72. Písmo kamarátok alebo Dedina, v ktorej každá žena písala svoju životnú knihu	198
73. Električka pre cisára, drak pod koľajami a telefón na cintoríne	202
74. Kde sa v čínskom zvieratníku schováva mačka a kde myš?.....	204
75. Draci, malí draci a tí ostatní alebo O tom, prečo treba k pôrodu vešťa	208
76. Morské panny v podobe babičiek alebo Piesne morských žien.....	213
77. Prvá žena, ktorá sa odvážila obliecť do žltej.....	216
78. Čínske potulky vesmírom: nesmrteľná dáma a zajac-alchymista.....	219
79. Egjo – dospelácke umenie správať sa detsky.....	224

80. Jedom proti jedu alebo O škorpiónoch na detských podbradníkoch.....	226
81. Pečať darovaná z neba alebo Ako starí Číňania už pred stovkami rokov lajkovali obrazy.....	228
82. Výchova, ktorá sa začína už pred narodením.....	232
83. Storaké čajové triky	234
84. Nechaj sa doštipať komármi alebo Zákonom prikázaná pomoc rodičom.....	236
85. Magické ponožky.....	240
86. Strážny pes, ktorý nie je psom, alebo Prečo má čínska levica rovnakú hrivu ako lev	242
87. Svadobné vyrušovanie alebo O tom, prečo si svadobčania najímajú profesionálne družičky	244
88. Neviditeľné pravítko potrebné na prežitie	246
89. Generáli, ktorí strážia dobrý spánok.....	248
90. Dovoľenka zo záhrobia.....	252
91. Všade sú duchovia, učeš sa!	254
Stručný prehľad dejín: Čína.....	258
Stručný prehľad dejín: Kórea.....	259
O autorke	261
Použité zdroje a literatúra.....	262

ÚVOD

Milí čitatelia a čitateľky,

práve k vám doletel Mačkohlavý orol – zviera, ktoré, ako sa v priebehu čítania tejto knihy dozviete, napriek svojmu podivnému názvu vlastne vôbec nie je bájne a ani mýtické.

Aj čínska a kórejská kultúra nám cudzincom mnohokrát pripadá nepochopiteľná a zvláštna. Preto sa už roky snažím prinášať ju bližšie k vám, ľuďom na Slovensku – vysvetľovať, baviť aj propagovať. Je to pre mňa nevysychajúca studnica zaujímavostí, svojských kultúrnych fenoménov či jazykových zvláštností, o ktoré sa chcem s vami podeliť – a ktoré vás rozosmejú, udivia či prinútiť rozmýšľať. Ale hlavne: mnoho sa z nich naučíte.

Túto knihu môžete začať čítať od začiatku, od konca i v prostriedku. Čínske a taiwanské kapitoly sa striedajú s kórejskými, jazykové okienka sa prelínajú s históriou či kultúrou tak, aby si každý z vás našiel to svoje. Z jednotlivých dielikov si tak dokážete kúsok po kúsku poskladať mozaiku ďalekovýchodného sveta – a verím, že vďaka nej niektoré veci pochopíte, respektíve sa aj na našu vlastnú, slovenskú, kultúru možno budete pozeráť inak.

Moje úprimné poďakovanie patrí Renate Mirkovej a Marii Kim za ich neoceniteľnú pomoc v súvislosti s faktami obsiahnutými v knihe i za skvelé pripomienky, vďaka ktorým je Mačkohlavý orol ešte zaujímavejší a komplexnejší.

Dominika

Ešte pred tým, než sa pustíte do čítania...

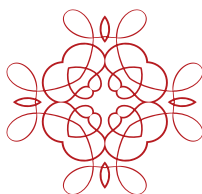
Keď píšem o čínskej kultúre, nemyslím tým vždy len pevninskú Čínu. Čínska civilizácia po stáročia ovplyvňovala i okolité územia. Mnohé kultúrne zvyklosti spomenuté v tejto knižke tak do istej miery platia aj pre ďalšie krajiny sinosféry, ako sú Južná Kórea, Vietnam či Singapur, ale aj pre iné krajiny Juhovýchodnej Ázie, v ktorých žije početná čínska diaspora.

Taiwan (oficiálne Čínska republika) má s pevninskou Čínou taktiež jednaký jazyk (samozrejme, s lokálnymi odchýlkami a používaním tradičných znakov namiesto zjednodušených) a kultúrne povedomie. I konfuciánske učenie, hoci vzniklo na území Číny, zapustilo rovnako silné korene aj v Kórei.

Všade tam, kde sa v texte spomína „Kórea“, je tým myslená Južná Kórea. Pri čínskych a kórejských pojmoch nájdete v texte aj ich slovenský prepis, v menšej miere taktiež ich originálnu podobu v čínskom či kórejskom písme. Slovenskú transkripciu sme zvolili preto, lebo vám umožní čínske a kórejské slová čo najlepšie vysloviť. Celosvetovo sa však najčastejšie používa iná forma transkripcie (v prípade čínštiny je to pinyin a v prípade kórejštiny revidovaná romanizácia kórejštiny). Pri vyhľadani týchto pojmov v angličtine prepis preto môže vyzeráť celkom inak, pre slovenské publikum ale nie je veľmi intuitívny.

Pre jednoduchšiu orientáciu v obdobiach panovníkov či významných dejinných udalostiach sú na konci knihy umiestnené stručné prehľady časových úsekov jednotlivých čínskych a kórejských dynastií a historických udalostí.

A teraz už hor sa do čítania...

STOTISÍC ZNAKOV A PÍSMO ZVIERAT, ZEME A OBLOHY

Podľa istej legendy čínske písmo vytvoril pred päťtisíc rokmi Cchang-tie, pisár a dvorný historik mýtického Žltého cisára. Dovtedy sa všetky dôležité veci zaznamenávali uzlami na povrazoch, čo časom prestalo byť postačujúce. Cchang-tie preto dostal za úlohu vytvoriť písmo. Tento úradník rád pozoroval vtáctvo a zvieratá v prírode, vrchy a rieky, hviezdy a nebeské telesá – a tie ho inšpirovali k vytvoreniu prvých čínskych znakov (c' 字).

V skutočnosti sú však najstaršie nájdené čínske znaky o dvetisíc rokov mladšie. Zachovali sa vyryté na korytnačích pancieroch a kostiach (najmä na kravských lopatkách). Tento materiál sa totiž používal na kráľovskom dvore na veštenie. To, či sa veštba vyplnila, bolo následne zaznamenané priamo na veštebný pancier alebo kosť. No i napriek tomu je čínske písmo najstarším písmom na svete, ktoré sa kontinuálne používa až dodnes.

Súčasná čínske písmo (chan-c' 汉字, doslova čínske/chanské znaky) sa len veľmi málo podobá znakom na korytnačích pancieroch. Jednotlivé znaky sa v priebehu storočí čoraz viac zjednodušovali, štylizovali a zjednocovali. V mnohých prípadoch je dnes už omnoho ťažšie na prvý pohľad zistiť, čo daný znak kedysi znázorňoval.

Netreba si ale myslieť, že čínske písmo tvoria iba prosté piktografy. Je pravda, že doteraz existuje menšia skupina jednoduchých znakov zobrazujúcich konkrétne objekty, no je ich len veľmi málo z celkového počtu:

日 ž' – slnko
月 jue – mesiac
人 žen – človek
羊 jang – koza/ovca
女 nü – žena
马 ma – kôň
雨 jü – dážď
木 mu – drevo/strom

邈

Ako vyzerá najzložitejší
čínsky znak?

Za neoficiálneho rekordéra sa často uvádza znak piang, označujúci špeciálny druh rezancov. Na jeho napísanie je potrebných až 62 ťahov. Ale nepatrí medzi oficiálne znaky. Lepším kandidátom je napríklad obskúrny znak če 龍 (v preklade výrečný, hrozný), ktorý sa píše na 64 ťahov.

Skúste si tipnúť,
koľko čínskych
znakov celkovo
existuje!

Ďalšia malá skupina čínskych znakov označuje názorné koncepty, často abstraktné, ako napríklad:

上 šang – hore (nad čiarou)

下 sia – dolu (pod čiarou)

一 i – jeden

二 er – dva

三 san – tri

Tieto jednoduché znaky boli mnohokrát spájané dohromady, a popisovali tak celkom nové koncepty. Napríklad:

明 ming – jasný (slnko 日 + mesiac 月)

休 siou – odдыхovať (človek 人 + strom 木)

好 chao – dobrý (žena 女 + dieťa/syn 子)

Drvivá väčšina čínskych znakov, nanešťastie, nie je takto ľahko pochopiteľná na prvý pohľad. Ako ste už možno vypozerovali, jeden čínsky znak označuje spravidla jednu slabiku (a jednu morfému).

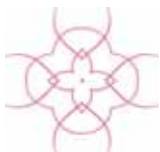
Ale ako človek zistí, aká je výslovnosť toho-ktorého znaku? Ťažko. Ak vidíme v slovenčine napísané neznáme slovo, dokážeme ho prečítať nahlas. Ale pri pohľade na neznámy čínsky znak nevieme vybadať jeho výslovnosť – a je potrebné naučiť sa ju naspamäť.

Koľko čínskych znakov vlastne existuje?

Bežní ľudia poznajú a aktívne používajú niekoľko tisíc znakov (znalosť 2 000 – 2 500 znakov je považovaná za základnú gramotnosť, stredoškólači ovládajú okolo 4 000 znakov), u odborníkov na literatúru či históriu je znalosť ešte vyššia (8 000 – 10 000 znakov).

V čínskych slovníkoch je možné nájsť aj 10 000 – 20 000 znakov. A doposiaľ najrozsiahlejší slovník, vydaný čínskym ministerstvom školstva v roku 2017, obsahuje neuveriteľných 106 330 znakov. Avšak len tretina z tohto množstva predstavuje všedné znaky, zvyšok tvoria ich rôzne varianty.

RANNÉ PÍSMO

ALEBO PÍSMO PRE ŽENY

Hoci kórejský jazyk je veľmi starý, súčasné kórejské písmo je jedným z najmladších na svete. Jeho vznik dokonca môžeme datovať do presného roku. Písal sa práve rok 1443, keď kórejský kráľ Sedžong Veľký (Sedžong Tewang 세종대왕) ohlásil vytvorenie úplne nového písma na zapisovanie kórejštiny. Toto písmo sa dnes nazýva hangul (한글, teda kórejské písmo).

Dovtedy sa v Kórei stovky rokov používali na zapisovanie kórejských slov čínske znaky (v kórejščine nazývané handža 한자). No vzhľadom na zložitosť ich ovládali prakticky len učitelia a prevažná väčšina krajiny bola nevzdelaná. Toto všetko mala zmeniť nová kórejská abeceda, zámerne vytvorená tak, aby bola zvládnuteľná aj pre bežný ľud – a podporila sa tým vzdelanosť.

Hlupák ho zvládne za desať dní

Kráľ Sedžong nemal v pláne, že by toto nové písmo malo zo dňa na deň úplne nahradiť čínske znaky. Hangul mal slúžiť paralelne s dovtedy používanými čínskymi znakmi. To sa však stretlo s veľkým odporom učencov. Hanlivo nazývali nové písmo ženskou abecedou (amgul 암글) či vulgárnou abecedou (onmun 언문).

Skrátka, bolo to písmo, ktoré sa mali bez problémov naučiť aj nevzdelaní ľudia. Hovorilo sa o ňom, že múdry človek ho zvládne do rána, ale dokonca aj hlupák sa ho naučí za desať dní. Až do začiatku 20. storočia ho skutočne používali najmä ženy a menej vzdelaní ľudia, kým konfuciánski učitelia trvali na používaní čínskych znakov ako jediného pravého písma (činsu 진서/真書). Hangul sa v oficiálnych dokumentoch začal používať až koncom 19. storočia (od roku 1894).

V porovnaní s čínskymi znakmi je naozaj veľmi jednoduchý a systematický. Hangul je v podstate hláskové písmo, kde jedno písmeno zodpovedá jednej hláske.

Skladá sa z písmen (čamo 자모) rovnako ako slovenská abeceda. Jeho súčasná verzia pozostáva z 19 spoluhlások a 21 samohlások a väčšinou sa píše zľava doprava. Ibaže jednotlivé písmená sa nezapisujú do radu za sebou ako v slovenčine, ale do blokov (časو 자소) podľa slabík.

문신독

일요금 일칠초 월사 년원 양건 술서 선조

독립신문이
스정을 자
이요 정
물론 다
정치상
의술상
이신분
갑술일
홍문예
동전호
국이제
파주술
화등지
신문을
년간으로
코스로
문사로
내고성
라고적
로컬어
이신분
는속히
문음

무론 누구든지 무려불
말이 잇든지 세상사용의
게하고스분말잇스면이
신문사로간담한게 결정
해서서 편지방면 더담
만말이든지 신문에넣
만말이던 더담홍터이
요 내기도 홍터이음 한
분으로편 편지는 당초에
상관아니름

정방간에 무론 누구든지

홍문예
우리가 이신문출
도언문으로쓰기
도보게홍이요또귀
어보기심도홍이
만신문을홍터인
잘못한노이잇스면우
관오리들을알면세
올페일터이요소스
홍터이음우리는요
대군주폐하와요선
학는사름드민고로편담

광고

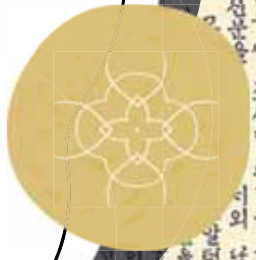

**To ale nie je všetko.
Aj samotný tvar hlások má
svoj význam. Napríklad päť
hlavných spoluhlások zodpo-
vedá tvaru, aký majú rečové
orgány pri ich vyslovení.**

Čínske znaky v kórejčine občas
vidieť ešte aj dnes. Handža sa nie-
kedy vyskytuje v novinách alebo
nadpisoch (napríklad v názvoch
miest), prípadne v niektorých
oficiálnych dokumentoch.

Viete, že kórejská abeceda má aj svoje
narodeniny?
Na počesť tohto unikátneho písma
si Južná Kórea dodnes pripomína Deň
hangulu. Ten sa každoročne oslavuje
9. októbra, vo výročný deň verejného
predstavenia písma kráľom Sedžongom,
a je dokonca štátnym sviatkom.
Rovnaký sviatok sa oslavuje
aj v Severnej Kórei, avšak pripadá
na celkom iný deň – na 15. januára,
keďže vtedy tu toto písmo bolo
právoplatne zavedené.

ORCHESTER VO VRECKU A ZIMNÉ SÍDLO Z TEKVICE ALEBO PREČO CVRČKY PATRIA NA KOLAUDAČNÚ PÁRTY

Cvrček ako domáci miláčik

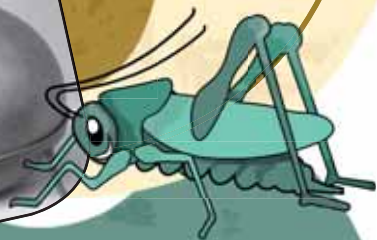
Drobný hmyz a jeho spev má v čínskej kultúre svoje čestné miesto už po stovky rokov. A obzvlášť cvrlikanie Číňania považovali za taký príjemný a radostný zvuk, že cvrčky s obľubou chovali ako domáce zvieratká, pričom tento zvyk je možné zazrieť ešte aj dnes.

Tak ako je cikáda v Číne symbolom leta, cvrčky zas neodmysliteľne patria k jeseni. Odjakživa symbolizovali prosperitu či hojnosť a prinášali so sebou šťastie. Ich cvrlikanie ľuďom pripomínalo leto, navodzovalo im harmonickú atmosféru a u literátov vraj vzbudzovalo inšpiráciu. Navyše, cvrčky sa živia aj rôznym škodlivým hmyzom, takže okrem spomínaného šťastia prinášali tiež úžitok. Cvrček bol vhodným darom pre šťastie pri sťahovaní sa do nového príbytku.

Už za dynastie Tchang bolo zvykom urodzených dám uschovávať cvrčky v klietkach uložených pri posteli, aby im svojim cvrkotom spríjemňovali večery v komnatách. Tento drobný hmyz chovali bohatí aj chudobní – jediným rozdielom bola majestátnosť príbytku pre toto domáce zvieratko. Kým bežnému ľudu musela stačiť obyčajná hlinená nádoba, tí bohatší si mohli dovoliť zdobené nádoby s vekom z dreva, slonoviny či nefritu, alebo dokonca klietky zo zlata. Hlinená nádoba bola ideálna, pretože cvrček v nej mohol teplé dni tráviť v príjemnom chládku. Nezriedka mal v tejto nádobe aj postieľku!

Cisár Jung-čeng
údajne držal v rukách
nádobu so svojim
cvrčkom ešte aj
počas spánku!

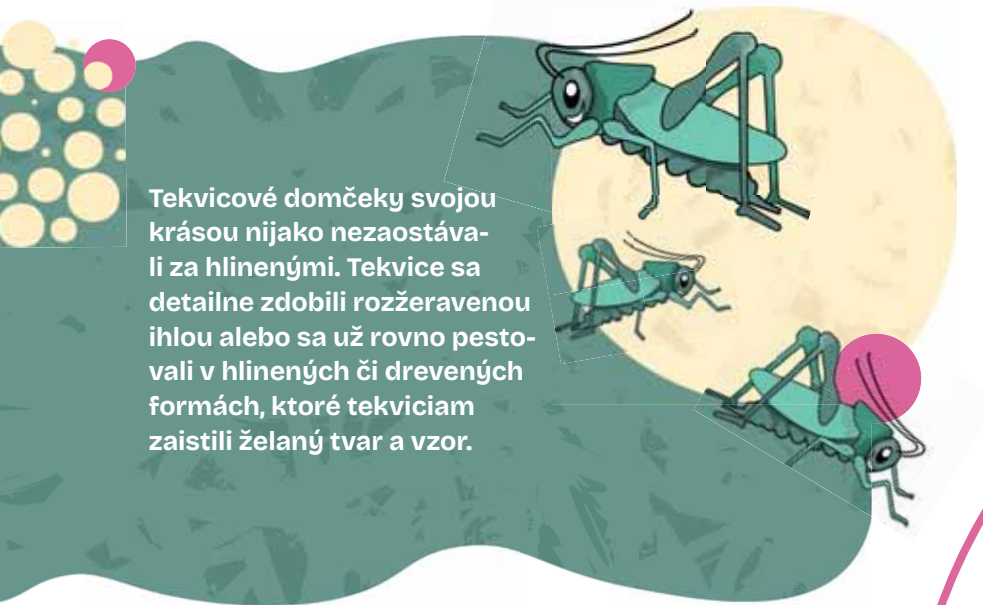

Vybrať domček pre cvrčka, to nebolo len tak! Dôležité boli aj akustické vlastnosti nádoby, aby sa cvrlikanie rozliehalo po celom priestore. Hlinené nádoby boli preto na dne omietnuté špeciálnou zmesou hliny a piesku tak, aby čo najviac zdôrazňovali cvrkot. Veko taktiež malo diery špeciálne tvarované na tento účel.

Zimné sídlo v tekvici

Pieseň cvrčka je najkrajšia na sklonku jesene a v zime, keď za chladných večerov ľuďom pripomína slnečné letné dni. Ale ako ochrániť hmyzieho domáceho miláčika pred chladom?

Tu prichádza na scénu čínska tekvica – presne tá multifunkčná zeleň, ktorú Čiňania používali ako nádobu na vodu či alkohol. V nej mohol cvrček počas teplých dní odpočívať na hromádke chladivej hliny a v najhorších mrazoch zas dostať na zahriatie kúsok bavlny. Keď bolo treba tekvicový domček vyčistiť, opláchol sa horúcim čajom.

Tekvicové domčeky svojou krásou nijako nezaostávali za hlinenými. Tekvice sa detailne zdobili rozžeravenou ihlou alebo sa už rovno pestovali v hlinených či drevených formách, ktoré tekviciam zaistili želaný tvar a vzor.

Cvrčí orchester vo vrecku

Týchto drobných domácich miláčikov dodnes možno vidieť v bambusových klietkach, často zavesených v miestnosti či vonku pod strechou. Klietky sa však používali najmä na prenášanie. Niektoré dokonca boli vytvarované tak, aby sa dali pohodlne vložiť do náprsného vrecka. Malý cvrček sa tak mohol ukryť pred zimou a rozveseľovať svojho majiteľa po celý deň.